



**Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIS-1420/20-S

Název	Základní škola Trhový Štěpánov, příspěvková organizace
Sídlo	Sokolská 256, 257 63 Trhový Štěpánov
E-mail	zs.tstepanov@quick.cz
IČ	70998540
Identifikátor	600042120
Právní forma	Příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Květa Kuželová
Zřizovatel	Město Trhový Štěpánov
Místo inspekční činnosti	Sokolská 256, 257 63 Trhový Štěpánov
Termín inspekční činnosti	7. 10. 2020 – 9. 10. 2020

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou a školní družinou podle příslušných školních vzdělávacích programů, jejich naplňování podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Právnícká osoba (dále „škola“) vykonává činnost základní školy (dále ZŠ) a školní družiny. Sídlí v rozsáhlém areálu propojených pavilonů.

K termínu inspekční činnosti se v ZŠ vzdělávalo v 9. třídách 1. – 9. ročníku 196 žáků (naplněnost 73 %). Škola k témuž datu vzdělávala 32 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami na základě doporučení školských poradenských zařízení nebo výsledků vlastní pedagogické diagnostiky.

Ve dvou odděleních školní družiny je aktuálně zapsáno 50 účastníků (100 % naplněnost).

V posledních čtyřech letech se počet žáků i účastníků zájmového vzdělávání zvyšuje.

Škola organizuje další volnočasové aktivity prostřednictvím mimoškolní činnosti (cca 28 zájmových kroužků).

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy je ve funkci dvanáctým rokem a splňuje pro ni předpoklady. Dlouhodobé plány vedení školy se soustřeďují na soustavné zlepšování kvality základního a zájmového vzdělávání. Škola se prioritně zaměřuje na výuku cizích jazyků. Koncepce je úspěšně realizována ve zkvalitňování podmínek výchovně-vzdělávacího procesu. V oblasti zlepšení personálních podmínek se však vize a strategie školy zcela nedaří naplňovat.

Škola v letošním školním roce navázala na loňské distanční vzdělávání. Žáci nemají ve znalostech a dovednostech výraznější nedostatky způsobené uzavřením školy. Aktuální školní vzdělávací program pro tento školní rok nebylo potřeba upravovat.

Ředitelka účinně kooperuje s předsedy předmětových komisí, vedoucí vychovatelkou školní družiny i školním poradenským pracovištěm tvořeným výchovným poradcem, školním metodikem prevence a speciálním pedagožkou. Realizuje periodické hodnocení pedagogů, výsledky s nimi projednává, poskytuje jim efektivní zpětnou vazbu a sleduje plánování jejich dalšího rozvoje i zlepšování vzájemných vztahů. Systém autoevaluace školy existuje, ale s jejími výsledky se dále dostatečně nepracuje. Záznamy z hospitací dokládají účelné zaměření na důležité aspekty vzdělávání, např. na spolupráci učitelů a asistentů pedagoga, skladbu a strukturu vyučovacích hodin, systematické uvádění nového a začínajícího vyučujícího. Záznamy z jednání metodických orgánů vypovídají o projednávání převážně organizačních záležitostí, včetně nastavení vnitřních pravidel, sjednocování vzdělávacích postupů, méně se soustředí na výsledky vzdělávání žáků.

Škola při plnění vzdělávacích cílů aktivně spolupracuje se zřizovatelem formou projektů na podporu výuky cizích jazyků a pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Komunikace a spolupráce školy se zákonnými zástupci žáků je účelná a dostatečná, vhodně ji podporují úzká spolupráce s organizací rodičů i akce školní družiny, kterých se zákonní zástupci často aktivně účastní. Škola o svých činnostech průběžně informuje také ostatní veřejnost.

Škola vhodně zajišťuje bezpečnost žáků i pedagogů. Pavilony jsou zabezpečeny proti nepovolenému vstupu cizích osob. Rozvrh vyučovacích hodin je sestaven účelně s respektem k zásadám duševní hygieny. Systém dohledu nad žáky byl v době inspekční činnosti funkční. Žáci jsou cíleně vedeni k upevňování zásad bezpečnosti, o čemž svědčí skutečnost, že za poslední tři roky, i přes rostoucí počet žáků, množství úrazů nestoupá.

Pedagogický sbor je stabilní. Většina pedagogů splňuje podmínky odborné kvalifikace, ve srovnání s předchozím hodnocením došlo v této oblasti však jen k mírnému zlepšení. Absence odborné způsobilosti neměla vliv na průběh a výsledky vzdělávání. Ředitelka doložila, že odborně kvalifikované pracovníky hledá, těm, kteří kvalifikační předpoklady nesplňují, vytváří podmínky pro jejich získání. Další vzdělávání učitelů je, oproti poslednímu hodnocení, prioritně zaměřeno na společenské vědy a využití informačních a komunikačních technologií. Začínajícím učitelům je účelně poskytována metodická podpora zkušenými pedagogy. Výchovný poradce nemá požadované studium ke splnění dalších kvalifikačních předpokladů. Příležitostí ke zlepšení je zaměřit profesní rozvoj pedagogů na využívání individualizace, diferenciací a hodnocení žáků a na podporu aktivizujících metod ve vzdělávání.

Materiální podmínky pro realizaci školních vzdělávacích programů (ZŠ a školní družiny) jsou většinou dobré. Interaktivní a audiovizuální technika byla při hospitační činnosti využívána v menší míře. Počítačové vybavení je však zastaralé a mnohdy nefunkční. Velmi dobré zázemí má škola pro výuku tělesné výchovy, využívá i rozsáhlý venkovní víceúčelový sportovní areál s herními prvky. Oddělení školní družiny mají pro vlastní zájmové vzdělávání vhodně vybavené herny a další nové prostory využívané i pro mimoškolní vzdělávání.

Činnost školního poradenského pracoviště je kvalitně a funkčně nastavena a v praxi realizována. Pedagogové se ve spolupráci se školním poradenským pracovištěm a zákonnými zástupci podílí také na vypracování a uskutečnění potřeb mimořádně nadaného žáka. Výchovný poradce a speciální pedagožka i jednotliví učitelé systematicky konzultují přístupy k učení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, způsoby hodnocení výsledků jejich práce apod. přímo s pracovníky pedagogicko-psychologické poradny.

Škola ke zlepšení podmínek vzdělávání využívá účelně finanční zdroje a prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu a od zřizovatele. Realizuje např. projekt MŠMT Šablony a projekt Středočeského kraje k primární prevenci.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Po obsahové i organizační stránce byly vyučovací hodiny dobře promyšlené. Výuka účelně navazovala na distanční vzdělávání v minulém školním roce, učitelé se nejčastěji zaměřili na procvičování a zopakování učiva. Na prvním stupni byly obsah výuky i její formy a metody výrazně pestřejší než na druhém. Požadavky kladené na žáky byly ve většině případů přiměřené a srozumitelné, převažovala neformální a otevřená komunikace mezi žáky a učiteli. Žáci zpravidla respektovali dohodnuté normy chování. Motivace byla převážně založena na pozitivních prvcích (pochvala, povzbuzení, průběžné hodnocení). Na druhém stupni značně převládala frontální výuka často bez využití aktivizujících metod. V malé míře byla výuka zpestřena využitím didaktické či informační techniky všemi žáky, stejně jako začleněním práce ve dvojicích či skupinách, což omezovalo rozvoj kooperačních, komunikačních a sociálních kompetencí. Ve většině výuky byly plněny kromě vědomostních také postojoyé a dovednostní cíle. Názorné učební pomůcky byly vhodně využity na prvním stupni. Učebnice, pracovní listy, obrazový materiál byly ve vyučovacích hodinách účelně využívaným informačním a pracovním nástrojem.

Společnými znaky výuky byla důsledná práce s chybou. Učitelé často nabízeli činnosti, které posilovaly u žáků pozitivní sebevědomí. Při obtížích jim převážně poskytovali účinnou pomoc. Výuka na 2. stupni nebyla ve většině sledovaných předmětů dostatečně diferencována a individualizována podle předpokladů a potřeb žáků. Hodnocení

a sebehodnocení žáků se dařilo lépe využívat na prvním stupni. Na druhém stupni nebylo až na výjimky zaměřené na pokrok, postrádalo jasnou argumentaci nebo neproběhlo vůbec. Sebehodnocení žáků na druhém stupni využili učitelé ojediněle, převážně ve spojení se závěrečným shrnutím a zhodnocením hodiny, které ale bylo převážně formální (neprojevíly se v něm zásadní hodnotící prvky) anebo nebylo vůbec zařazeno. Vyučující uplatňovali pohybové a relaxační činnosti a vhodně udržovali pozornost žáků.

Pedagogická podpora a individuální přístup asistentek pedagoga cíleně eliminovaly případný neúspěch žáků. Ve většině hodin asistentky velmi dobře rozvíjely sociální a komunikační kompetence žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a efektivně spolupracovaly s vyučujícími. Pedagogům se dařilo vytvořit mimořádně nadanému žákovi vhodné podmínky pro dosažení osobního maxima a uplatnění nadání (např. vypracování náročnějších úkolů, gramatické testy z anglického jazyka).

Výuka českého jazyka probíhala v příjemné pracovní atmosféře, převažovaly neformální a otevřené aktivity. Účelná samostatná práce byla zadávána téměř v každé hodině. Vhodně byly využity pracovní listy, texty i různá didaktická technika. Učitelé vytvářeli prostor pro spontánní mluvní projevy žáků, nechyběla ani provázanost s reálnými životními situacemi, dramaturgie pohádky. Málo času zbývalo učitelům na celkové shrnutí a zopakování učiva.

Úroveň jazykového vzdělávání (anglický a německý jazyk) byla velmi dobrá. Metody, formy a organizace výuky ovlivňovala erudice jednotlivých učitelů. Důraz kladli na účinné zlepšování konverzačních schopností žáků, zvláště při společné práci a při projektech doplněných obrazovým materiálem. Vyučující vytvářeli prostor pro spontánní mluvní projevy žáků, vedli je k provázanosti s reálnými životními situacemi, v rámci relaxace vhodně zařadili hry a soutěže. Byli důslední a dostatečně nároční, často zařazovali motivační hodnocení a klasifikaci. Zpětná vazba od vyučujících, včetně kontroly a hodnocení, pozitivně ovlivňovala a motivovala žáky.

Pro hodiny matematiky a informatiky byla charakteristická promyšleně připravená frontální výuka, pravidelně doplněná samostatnou činností a individuální prací učitelů se žáky s okamžitou zpětnou vazbou a následnou prací s chybou. V matematice byly vhodným způsobem procvičovány a upevňovány početní dovednosti a pracovní postupy. Efektivitu výuky někdy snižovalo omezené zařazování motivačních prvků a v malé míře byla k podpoře názornosti využita dostupná didaktická technika. V hodinách informatiky byla snaha vést žáky k sebehodnocení, ale i to mělo spíše formální charakter.

V hodinách přírodovědných předmětů se učitelům převážně dařilo vhodnými aktivizujícími metodami motivovat žáky k osvojování přírodovědných poznatků. Efektivitu dosahování vzdělávacích cílů zvyšovalo účelné propojení opakování a procvičování již osvojeného učiva s jeho rozšiřováním o nové informace a využití znalostí a dovedností žáků z reálných životních situací. Příležitost ke zlepšení škola má v širším využití názorných pomůcek a přírodnin. Badatelská metoda byla u žáků vhodně a příkladně využita při vlastním pozorování mikroskopických preparátů ve výuce přírodopisu.

Zájmové vzdělávání ve školní družině nabízí účastníkům pestrou a hravou činnost, vede je ke smysluplnému využívání volného času. Během inspekční činnosti probíhal projekt „Obec, město, památky“, při kterém byly sledovány výtvarné činnosti. Jednotlivé aktivity jsou časově vyvážené a vycházejí z individuálních potřeb a zájmu účastníků.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Škola průběžně zjišťuje vzdělávací výsledky žáků obvyklými způsoby, využívá ústní zkoušení, didaktické testy, reporty, písemné práce, zjišťování praktických či pohybových dovedností. Vnější evaluační prostředky pro ověřování kvality vzdělávání jsou dlouhodobě využívány, škola realizuje pravidelně externí testování žáků. Až na výjimky dosahovala škola v testovaných ročnících nižší nebo srovnatelné úrovně s ostatními školami v České republice (ve školních letech 2016/2017-2018/2019). Na základě jejich vyhodnocení v rámci metodických sdružení přijímá vedení školy opatření ke zlepšování výsledků žáků, efektivita těchto opatření je v některých předmětech nízká. Procesy vyhodnocování jsou prováděny jen s částečným dopadem na možnost zkvalitňování vzdělávání každého žáka.

Dosahované vzdělávací výsledky většiny žáků odpovídají požadovaným výstupům realizovaného školního vzdělávacího programu. Ve školním roce 2019/2020 prospěli všichni žáci, tři čtvrtiny z celkového počtu žáků prospěly s vyznamenáním. Po přechodu na druhý stupeň v minulém školním roce škola zaznamenala mírné zhoršení prospěchu v 1. pololetí, což kromě vlastní výuky cíleně řešila také konzultacemi s konkrétními zákonnými zástupci a doučováním žáků. Předměty, kde žáci nejhůře prospívají, jsou matematika, fyzika a německý jazyk, systém realizace podpory těchto žáků zde není funkčně nastaven.

Ve sledovaném období školních roků 2019/2020 a 2020/2021 porušení povinností žáků dané školním řádem škola neprodleně řešila (např. kyberšikana) v souladu s jeho pravidly. Při řešení vážnějších kázeňských přestupků členové školního poradenského pracoviště funkčně a efektivně spolupracují se žáky, zákonnými zástupci, třídními učiteli i vedením školy, což se pozitivně projevuje minimálním počtem neomluvených hodin a snížených stupňů z chování. Zjišťováním a vyhodnocováním účinnosti přijatých opatření se také efektivně zabývá metodik prevence, který na nové poznatky reaguje zařazením vhodných navazujících aktivit kolektivu třídy.

Podpora žáků se speciálními vzdělávacími potřebami je školním poradenským pracovištěm správně uplatňována a ve výuce byla převážně účelně realizována. Se žáky s odlišným mateřským jazykem učitelé cíleně pracují formou konzultací z českého jazyka po celý školní rok. Nadání a talent žáci rozvíjejí také v rámci mimoškolního projektu „Badatelský klub“, ve kterém se mohou věnovat různým vzdělávacím oblastem (hlubší poznání okolí školy, praktické přírodovědné pokusy).

Výsledky vzdělávání školní družiny dokládá vedoucí zájmového vzdělávání prokazatelně při jednání pedagogické rady. Školní družina se účastní projektů MŠMT (např. Moderní vzdělávání v Základní škole Trhový Štěpánov II.) s efektivní účastí zástupců složek záchranného systému a zájmových organizací. U účastníků se tak úspěšně daří rozvíjet jejich sociální a občanské kompetence.

Závěry

Vývoj školy

- škola z větší části odstranila nedostatky z předchozí inspekční činnosti, v oblasti odborné kvalifikace pedagogů se je odstranit nepodařilo
- výrazně se zlepšily materiální podmínky pro volnočasové aktivity a výuku
- zvýšilo se zapojení školy do projektů

Silné stránky

- komunikace a kooperace školy se zřizovatelem, zákonnými zástupci žáků je účelná a dostatečná, vhodně ji podporují úzká spolupráce s organizací rodičů i akce školní družiny
- pedagogové systematicky a efektivně, ve spolupráci se školním poradenským pracovištěm, identifikují speciální vzdělávací potřeby žáků a poskytují jim účinnou podporu při vzdělávání

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- opatření ke zlepšování výsledků vzdělávání žáků nejsou v některých případech účinná
- hodnocení žáků na druhém stupni nebylo až na výjimky zaměřené na pokrok, postrádalo jasnou argumentaci nebo neproběhlo vůbec
- příležitostí ke zlepšení má škola ve vyšším využití diferenciaci a dostatečném zohlednění vzdělávacích potřeb a možností žáků zejména na druhém stupni
- je zastaralé počítačové vybavení

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- přijímat účinná opatření ke zlepšování výsledků vzdělávání žáků
- dostatečně diferencovat vzdělávací nabídku umožňující plné využití vzdělávacího potenciálu žáků
- poskytovat žákům zpětnou vazbu efektivním využitím různých forem hodnocení jejich práce

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 15 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Středočeský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e- podatelnu csi.s@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina vydaná Městem Trhový Štěpánov, s účinností od 1. ledna 2003 včetně dodatku č. 1 až 3
2. Koncepce školy – strategický plán rozvoje Základní školy Trhový Štěpánov 2016 - 2020
3. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání a Školní vzdělávací program pro školní družinu, účinné od 1. září 2020
4. Školní řád ZŠ, účinný od 1. září 2020 ke dni inspekce
5. Vnitřní řád školní družiny, účinný od 1. září 2020 ke dni inspekce
6. Třídni knihy a přehledy výchovně vzdělávací práce - školní roky 2019/2020 a 2020/2021 ke dni inspekce

7. Záznamy z pedagogické rady a provozních porad - školní roky 2019/2020 a 2020/2021 ke dni inspekce
8. Personální dokumentace školy (vzorek) včetně plánu a přehledu účasti v dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, školní roky 2019/2020 a 2020/2021 ke dni inspekce
9. Výroční zpráva o činnosti školy - školní rok 2019/2020
10. Školní matrika - ZŠ, školní družina - aktuální stav ke dni inspekce
11. Rozvrhy vyučovacích hodin tříd a rozvržení přímé pedagogické činnosti pedagogických pracovníků - školní roky 2019/2020 a 2020/2021
12. Dokumentace zjišťující a hodnotící výsledky vzdělávání – školní roky 2017/2018 až 2019/2020 ke dni inspekce
13. Plány hospitační a kontrolní činnosti - školní roky 2019/2020 a 2020/2021, dokumentace z kontrolní, hospitační a evaluační činnosti - školní roky 2019/2020 a 2020/2021 ke dni inspekce
14. Záznamy z jednání metodických orgánů - školní roky 2019/2020 a 2020/2021 ke dni inspekce
15. Dokumentace výchovného poradenství a prevence rizikového chování - školní roky 2019/2020 a 2020/2021 ke dni inspekce
16. Inspekční zpráva, čj. ČŠIS-883/14-S
17. Protokoly o revizích elektrických spotřebičů a tělocvičného nářadí platné ve školním roce 2020/2021
18. Rejstřík škol a školských zařízení, aktuální stav
19. Kniha úrazů vedená od 1. září 2016 ke dni inspekce
20. Výkazy o ZŠ, školní družině pro školní rok 2020/2021
21. Závazné ukazatele rozpočtu za rok 2020
22. Účetní závěrka sestavená k 31. prosinci 2019
23. Finanční vypořádání dotací poskytnutých příjemcům prostřednictvím kraje ze státního rozpočtu v roce 2019

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Středočeský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.s@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole, jíž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

RNDr. Antonín Smrž, školní inspektor, vedoucí inspekčního týmu

Antonín Smrž v. r.

Ing. Hana Borůvková, kontrolní pracovnice

Hana Borůvková v. r.

Mgr. Helena Zahradníčková, odborník na základní a zájmové vzdělávání

Helena Zahradníčková v. r.

Mgr. Václav Zemek, odborník na základní a zájmové vzdělávání

Václav Zemek v. r.

V Praze 16. října 2020

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Květa Kuželová, ředitelka školy

Květa Kuželová v. r.

V Trhovém Štěpánově 12. listopadu 2020